

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 12.12.1962, sp. zn. 1 Cp 229/62, ECLI:CZ:NS:1962:1.CP.229.1962.1

Číslo: 12/1963

Právní věta:

Rozsah regresních nároků Státní pojišťovny podle § 33 odst. 1 zák. č. 189/1950 Sb. a § 6 vyhl. č. 38/1957 Ú. l.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 12.12.1962

Spisová značka: 1 Cp 229/62

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Náhrada škody zaměstnancem, Smlouvy

Předpisy: 189/1950 Sb. § 33 38/1957 Ú. l. § 6

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

I.

Směrnice pléna Nejvyššího soudu k zajištění jednotného výkladu zák. č. 71/1958 Sb. (srov. rozh. Nejvyššího soudu č. 64/1961 Sb.) řeší otázku regresních nároků Státní pojišťovny podle § 33 odst. 1 zák. č. 189/1950 Sb. a § 6 vyhl. č. 38/1957 Ú. l. v části V. týkající se odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnancem cizími podniky nebo třetí osobě. Vychází se tu ze základních zásad této odpovědnosti za škodu, tj. ze zásady, že zaměstnanec odpovídá za škodu (tedy i za škodu způsobenou cizímu podniku nebo třetí osobě) jen svému zaměstnavateli (za podmínek a v rozsahu zák. č. 71/1958 Sb.) a ze zásady, že zavinění zaměstnance je zaviněním podniku. Tím byla vytvořena situace analogická, k jaké došlo po vydání zák. č. 69/1958 Sb. (§ 28), totiž, že zaměstnavatelská organizace hradí organizaci, která utrpěla škodu, zásadně plnou náhradu.

Při výkladu, týkajícím se podmínek a rozsahu jednotlivých regresních nároků Státní pojišťovny rozlišuje směrnice na jedné straně primární nárok Státní pojišťovny (regres v případě škody způsobené zaměstnancem na pojištěném majetku cizího podniku a regres v případě vyplacené náhrady z pojištění zákonné odpovědnosti za provoz motorového vozidla) a na druhé straně odvozený nárok Státní pojišťovny (regres v případě škody na pojištěném majetku vlastního zaměstnavatele).

Jde-li o primární nárok Státní pojišťovny, je nutno postupovat podle § 28 zák. č. 69/1958 Sb. vzhledem k tomu, že jde o vztah mezi Státní pojišťovnou a pojištěnou zaměstnavatelskou organizací; tím je dán i rozsah tohoto regresního nároku. Pokud pak směrnice výslovně uvádějí, že Státní pojišťovna uplatní regres podle zásad uvedených sub. aa) vůči podniku, míní se tím zásady uvedené v prvním odstavci cit. části, tedy zásady, že za škodu odpovídá zaměstnavatel a že Státní pojišťovna nemůže uplatnit škodu proti samotnému zaměstnanci.

Naproti tomu v případě odvozeného nároku Státní pojišťovny (regres v případě škody na pojištěném majetku vlastního zaměstnavatele) konstatuje výslovně citovaná směrnice, že tento nárok pojišťovny nemůže být ani jiný ani vyšší, než nárok pojištěného zaměstnavatele vůči jeho zaměstnanci; je tedy tento nárok co do regresu omezen zvláštními předpisy (§ § 2, 6 zák. č. 71/1958 Sb., § 45 zák. č. 49/1959 Sb.).

Omezení regresních nároků Státní pojišťovny vůči zaměstnavatelské organizaci těmito zvláštními předpisy se tedy může týkat jen škod způsobených zaměstnancem na pojištěném majetku vlastního zaměstnavatele, nikoli však případu, kdy škoda byla způsobena zaměstnancem na pojištěném majetku jiné osoby, než zaměstnavatele a v případě regresu podle § 6 vyhl. č. 38/1957 Ú. l.

Tento závěr plyne nejen ze směrnice, podle které za škodu, způsobenou zaměstnancem odpovídá zaměstnavatelská organizace (tedy bez omezení) a ta se vypořádá se svým zaměstnancem podle zvláštních předpisů (zák. č. 71/1958 Sb., zák. č. 49/1959 Sb., tedy do výše tříměsíčního průměrného výdělku zaměstnance, resp. šestiměsíčního příjmu člena JZD), ale také z účelu zák. č. 71/1958 Sb., který omezuje nárok na náhradu škody jen vůči zaměstnanci (§ 6).

II.

Vedle přímého regresního nároku Státní pojišťovny vůči zaměstnavatelské organizaci rozlišuje směrnice přímý regresní nárok Státní pojišťovny vůči zaměstnanci; jde tu o případy, kdy škodu způsobil zaměstnanec jako osoba užitá v provozu v opilosti a kdy tedy nelze užít zák. č. 71/1958 Sb. a zaměstnanec odpovídá podle občanského zákoníka (§ 16 odst. 1); nelze také použít zásad uvedených shora sub. I., které platí jen v těch případech, kdy jsou splněny podmínky zák. č. 71/1958 Sb., a to zejména podmínka, aby škoda byla způsobena z nedbalosti a nikoliv v opilosti. Pojišťovna uplatňuje proto regres přímo vůči zaměstnanci, příp. i vůči organizaci, jestliže tato svěřila řízení motorového vozidla zaměstnanci, o kterém věděla nebo vědět musela, že je nezpůsobilý k řízení motorového vozidla, zejména o opilství (jde tu o solidární závazek), a to opět bez jakéhokoli omezení co do rozsahu tohoto nároku.